

คู่มือการลดและคัดแยกขยะ ของกองบัญชาการกองทัพไทย

ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้กรุณาอนุมัติประกาศ เรื่อง การลดและคัดแยกขยะ การลดใช้ถุงพลาสติก ถุงพลาสติกชนิดหูหิ้ว และแก้วพลาสติก รวมทั้งการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เมื่อ 16 มิ.ย.64 เพื่อแสดงถึงความมุ่งมั่นตั้งใจ ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของข้าราชการและครอบครัวของกองบัญชาการกองทัพไทย ให้มีจิตสำนึกในการรักษาสีเขียวแวดล้อม ลดและคัดแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อนำไปกำจัดได้อย่างถูกต้อง ไม่เกิดมลพิษ

หลักการแนวทาง

เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกและวินัยให้กับข้าราชการและครอบครัว ในการคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย จึงได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยได้จัดทำยุทธศาสตร์การจัดการสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2563 - 2573 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ เช่นขยะมูลฝอย มลพิษ ระบบบำบัดน้ำเสีย ฝุ่นละออง ฯ เพื่อการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยปัจจุบันจะมุ่งเน้นการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ของกองบัญชาการ กองทัพไทย แจ็งวัฒนธรรม เป็นต้นแบบ การลดและคัดแยกขยะ โดยสร้างค่านิยม ปรับพฤติกรรม และความตระหนักของข้าราชการให้เห็นถึงความสำคัญของการลดและคัดแยกขยะที่ต้นทาง และเป็นตัวอย่างให้กับชุมชนและสังคม

นโยบายการลด คัดแยกขยะ

ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้กรุณาอนุมัติประกาศ เรื่อง การลด คัดแยกขยะ การลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้ว แก้วน้ำ หลอดพลาสติก ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีที่ให้ความสำคัญแนวคิด

“เน้นลดขยะ หลักเลี่ยงการเกิดขยะ คัดแยกขยะก่อนทิ้ง”

ลดขยะ จะทำอย่างไรให้ปริมาณขยะเหล่านี้ลดลง คำตอบของคำถามนี้คงต้องเริ่มต้นที่ตัวเราทุก ๆ คน นั่นคือ การลดการสร้างขยะ โดยเริ่มต้นลดขยะที่เกิดจากการใช้ชีวิตประจำวัน และหนึ่งในแนวคิดในการลดปริมาณขยะ ที่ทุกคนสามารถทำได้ง่าย ๆ คือ ลดขยะตามแนวคิด 3R (Reduce Reuse and Recycle: 3Rs)

3R เป็นแนวคิดและแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า สามารถช่วยลดปริมาณขยะให้น้อยลง ด้วยการลดการใช้ การนำกลับมาใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Reduce Reuse and Recycle: 3Rs) โดยเริ่มต้นที่การใช้ให้น้อยลง ลดการใช้วัสดุ ผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดขยะ เพื่อลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (Reduce) การนำวัสดุ ผลิตภัณฑ์ที่ยังสามารถใช้งานได้ กลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) และการนำวัสดุ ผลิตภัณฑ์ที่ใช้งานแล้วมาแปรรูป เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ หรือ รีไซเคิล (Recycle)

REDUCE - การลดการสร้างขยะ (ลดขยะ)

ลดการสร้างขยะในที่ทำงาน	ลดการสร้างขยะในชีวิตประจำวัน
เก็บใบหมอนหรือใบเขียนกระดาษ เพื่อลดการใช้	ใช้ถุงผ้า ตะกร้า เพื่อลดการใช้ถุงพลาสติก
ใช้อีเมลเพื่อลดการใช้กระดาษ	ใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนการใช้กระดาษทิชชู
คัดกรองพิมพ์หรือถ่ายสำเนา และทำซ้ำที่จำเป็น	ใช้นิ้ด หรือกล่องใส่อาหาร แทนการใช้กล่องโฟม
ส่งและจัดเก็บเอกสาร เช่น เอกสารที่จำเป็นทางอิเล็กทรอนิกส์แทนที่จะเป็นกระดาษ	เลือกซื้อบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เลือกทานอาหารที่ร้านแทนการใช้กล่องกลับบ้าน
เมื่อต้องพิมพ์หรือทำสำเนาให้ทำสองด้าน	ปฏิเสธการรับถุงพลาสติก เมื่อต้องจูงเงินอิเล็กทรอนิกส์หรือ
หมุนเวียนเอกสารแทนการทำสำเนาเฉพาะสำหรับ	หลีกเลี่ยงใช้วัสดุสิ้นเปลืองแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง

Reuse - นำกลับมาใช้ซ้ำ (ใช้แล้วใช้อีก)

การใช้ซ้ำ เป็นการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าที่สุด โดยการนำสิ่งของเครื่องใช้มาใช้ซ้ำ เช่น ใช้ภาชนะสินค้าที่สามารถใช้ซ้ำได้ ซึ่งช่วยลดการเกิดขยะ

- เลือกใช้दानไฟฉายแบบชาร์จได้
- ดัดแปลงของเหลือใช้เพื่อใช้ประโยชน์
- เสื้อผ้าเก่านำไปบริจาค หรือทำผ้า
- ซ่อมแซมอุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่ทิ้งเป็นขยะ
- การใช้กระดาษ 2 หน้า

Recycle - นำกลับมาใช้ใหม่

คัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภท

ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่หมุนเวียนกลับเข้าสู่กระบวนการผลิตของแต่ละประเภทได้

- ✓ขวดแก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ
- ✓เลือกซื้อสินค้าที่นำกลับมาใช้ใหม่หรือที่ผลิตจากวัสดุรีไซเคิล
- ✓นำขยะอินทรีย์กลับมาใช้ประโยชน์ เช่น ทำปุ๋ยหมัก

หากเราทุกคน สามารถทำได้ครบทั้ง 3Rs ก็จะสามารถลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้นได้ในทุก ๆ วัน ลดการสร้าง มลพิษแก่โลก และยังสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่าแทนที่จะถูกทิ้งแล้วนำไปกำจัด และนอกจากช่วยลดปริมาณขยะลงได้แล้ว ยังช่วยลดปริมาณการใช้ทรัพยากร และช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ด้วย

คัดแยกขยะ

1) ขยะทั่วไป ขยะที่ทิ้งในถังนี้ เป็นขยะทั่วไปตามปกติ ที่ย่อยสลายไม่ได้ ไม่เป็นพิษ และไม่คุ้มค่าต่อการรีไซเคิล

ได้แก่ ซอง/ถุงขนมขบเคี้ยว ถุงพลาสติก ซองกาแฟ ซองบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป/กล่องโฟม เบียร์อาหาร หลอดกาแฟ ของครีมน้ำตาล และซองน้ำตาล ฯลฯ

2) ขยะรีไซเคิล

ขยะที่ทิ้งใน ถังนี้ เป็นขยะที่มีมูลค่า นำไปขายได้ในพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ จะเป็น แก้ว กระดาษ ขวดพลาสติก กล่องพลาสติก โลหะ และยาง

3) ขยะเปียก

ขยะที่ทิ้งในถังนี้ เป็นขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็วตามธรรมชาติ เช่น ผักผลไม้ เศษอาหาร เศษกิ่งไม้ ใบไม้แห้ง ขากสัตว์ หากกำจัดไม่ถูกต้องให้ เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมต่อไป

การริเริ่มโครงการจ้างเหมากำจัดขยะในพื้นที่ต้นแบบ

เจ้ากรมส่งกำลังบำรุงทหาร ได้เดินทางไปตรวจพื้นที่บ้านพักสวัสดิการในพื้นที่ต่าง ๆ ตามนโยบายของ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ที่ให้ความสำคัญด้านการสวัสดิการ พบว่าปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไขเร่งด่วน คือการมีขยะตกค้างในพื้นที่ต่าง ๆ เนื่องจากวงจรการจัดเก็บขยะของสำนักงานเขตต่าง ๆ มีวัจจำกิด จึงนำเรียนวงอุมัติดำเนินการจ้างเหมาบริการกำจัดขยะ ในพื้นที่ต้นแบบจำนวน 3 พื้นที่ คือ แจ่งวัฒนะ อาคารสวัสดิการ กุงส์กัน และโรงเรียนเตรียมทหาร ซึ่งจะดำเนินการในห้วงไตรมาส 4 ปี 2564

การกำจัดขยะตกค้างในพื้นที่ของ บก.ภท.

ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้รับทราบปัญหาสำคัญเรื่องปริมาณขยะที่ตกค้างในพื้นที่ต่าง ๆ จึงได้กรุณาอนุมัติให้แก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร่งด่วน โดยมอบหมายให้ กรมส่งกำลังบำรุงทหาร ดำเนินการทดลองจ้างเหมาบริการกำจัดขยะด้วยเตาเผาขยะลดมลพิษ ในพื้นที่ต้นแบบ 3 แห่ง ดังที่กล่าว โดยจ้างเหมาในเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนกันยายน พ.ศ.2564 โดยให้ส่วนราชการเจ้าของพื้นที่ เป็นหน่วยดำเนินการจ้างเหมาฯ

การลด-คัดแยกขยะ

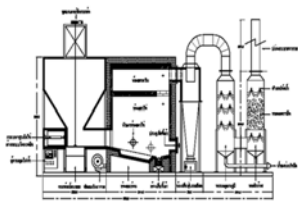
ผู้บัญชาการทหารสูงสุด กรุณาอนุมัติให้ดำเนินการตามนโยบาย การลด-คัดแยกขยะ โดยให้กรมส่งกำลังบำรุงทหาร จัดซื้อถังขยะแยกประเภท เพื่อแจกจ่ายให้ส่วนราชการ พื้นที่ แจ่งวัฒนะ เพื่อดำเนินการคัดแยกขยะ จำนวน 200 ชุด โดยได้ประชุมชี้แจงให้ทราบแล้วเมื่อ มิ.ย.64 ซึ่งเมื่อได้รับถังขยะแล้วทุกส่วนราชการ จะนำขยะที่คัดแยกแล้วมาทิ้งในโรงคัดแยกขยะ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการชั่งน้ำหนักขยะแต่ละประเภท และกำจัดขยะโดยเตาเผาขยะลดมลพิษ นำขยะ Recycle ไปจำหน่าย ส่วน ขยะเปียกไปดำเนินการทำปุ๋ย หรืออาหารสัตว์ ต่อไป

หลักการดำเนินงานของเตาเผา

ขยะลดมลพิษ

เตาเผาขยะลดมลพิษนี้ ได้นำนวัตกรรม ที่ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม โดยใช้หลักการจากเตาเผาขยะชุมชนขนาดเล็กที่พัฒนาจากเตาเผาเครื่องปั้นดินเผาแบบโบราณโดยออกแบบเป็นระบบแก๊สซีพีเคชั่นที่สามารถนำก๊าซสังเคราะห์ หลังการเผาไหม้กลับมาใช้เป็นเชื้อเพลิงเผาขยะ ในโซนออกซิเดชั่น โดยก๊าซสังเคราะห์จะถูกเก็บกลับมา

ผสมก๊าซหุงต้มที่หัวเผาพร้อมกับระบบความร้อนที่สะท้อนกลับจากผนังเตา จึงเกิดอุณหภูมิเผาไหม้สูงกว่า 800 องศาเซลเซียส สามารถเผาขยะมูลฝอยทั้งเปียกและชื้นได้อย่างสมบูรณ์และรวดเร็ว ส่วนก๊าซที่เหลือจากการเผาไหม้ จะถูกส่งกรอง ด้วยชุดกรองซรามิกต้านกัมมันตภาพรังสีและใยแก้ว รวมทั้งระบบโซโครอนประสิทธิภาพสูง เพื่อดักฝุ่นละอองก่อนปล่อยสู่บรรยากาศ

การดำเนินการของส่วนราชการพื้นที่แจ่งวัฒนะ

เจ้าหน้าที่ของในแต่ละส่วนราชการที่นำขยะแต่ละประเภทมาทิ้งที่โรงคัดแยกขยะ จะต้องดำเนินการดังนี้

1. นำขยะแต่ละประเภท (ใส่ถุงดำ) นำมาทิ้งในช่องที่กำหนดไว้อย่างถูกต้อง
2. จัดทำบันทึกน้ำหนักขยะแต่ละประเภทของหน่วยงานตนเอง

3. นำบันทึกจกั 2 รายงานให้ เลขาธิการคณะกรรมการย่อยด้านการจัดการขยะ ทราบทุกเดือน (วันที่ 5 ของเดือนถัดไป)
4. เปรียบเทียบปริมาณขยะ แต่ละประเภทของหน่วยงานตนเอง ในแต่ละเดือน เพื่อวิเคราะห์ประเภทขยะ และนำไปสู่การลดปริมาณขยะ
5. นำข้อมูล ปริมาณขยะแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา รับทราบและประเมินแนวทางการลดปริมาณขยะ หรือเสนอมาตรการเพิ่มเติม

โรงคัดแยกขยะ ต้นแบบ ของกองบัญชาการกองทัพไทย

บทพ. ดำเนินการก่อสร้าง ใช้งบประมาณในการปรับปรุงพื้นที่ และจัดซื้อวัสดุ ก่อสร้าง จำนวน 299,997.- บาท ระยะเวลา 2 สัปดาห์

ห้วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการนำขยะมาทิ้ง

เวลา 1400 - 1600

โดยเปลี่ยนจุดทิ้งขยะจากพื้นที่เดิม ด้านหลังสนามแบดมินตัน มาเป็นบริเวณ ใกล้บ่อบำบัดน้ำเสีย โดยจัดรถเดินไว้บริการ เพื่อนำขยะมาทิ้งที่ โรงคัดแยกขยะ

การเก็บข้อมูลขยะเพื่อวิเคราะห์

ภายในโรงคัดแยกขยะ ได้ติดตั้งระบบกล้องวงจรปิด เพื่อเก็บข้อมูลพฤติกรรมภารกิจขยะ การคัดแยกขยะของเจ้าหน้าที่ หรือ จ้าราชการของกองบัญชาการกองทัพไทย ที่นำขยะมาทิ้ง ตลอดจนการเก็บข้อมูลปริมาณขยะประเภท

ต่าง ๆ โดยได้จ้างเหมาบริษัท เชียงใหม่ เอ็นไวรอนเมนต์

ในการจัดเจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลน้ำหนักขยะประเภทต่าง ๆ และนำขยะส่งเข้าเตาเผาขยะลดมลพิษ โดยจะคัดแยกขยะอีกครั้งก่อนเผา ซึ่งเตาเผาขยะลดมลพิษนี้ จะเป็นวิธีกำจัดขยะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผ่านมาตรฐานกรมควบคุมมลพิษ และเป็นผลิตภัณฑ์ตามโครงการนวัตกรรมด้านการจัดการขยะ

เป้าหมายและสิ่งที่คาดหวัง

ปลูกจิตสำนึกในการลด-คัดแยกขยะ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลด-คัดแยกขยะประเภทต่างๆของ บก.ภท. มีปริมาณลดลง เป็นหน่วยงานที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม